

”[S]en kanssa voi elää”

Teoriaohjaava sisältöanalyysi keskustelupalstalta: raiskauksen uhrien toipumiskokemuksia

Sosiaalitieteet
kandi -tutkielma

Laatija(t):
Julianna Silfver

17.05.2026
Turku

Kandidatutkielma

Oppiaine: Sosiaalitieteet

Tekijä(t): Julianna Silfver

Otsikko: ”[S]en kanssa voi elää”

Ohjaaja(t): yliopistonlehtori Camilla Granholm

Sivumäärä: 23 sivua

Päivämäärä: 17.05.2026

Tässä kandidaatintutkielmassa tarkastellaan raiskauksen kokeneiden uhrien toipumiskokemuksia. Aiheen tarkastelu Suomen kontekstissa on tärkeää, sillä Suomi sijoittuu Euroopan tasolla korkealle raiskausilmoitusten määrässä, ja uhrin näkökulman esiin tuominen on keskeistä sekä tuen tarpeiden kartoittamiseksi että sellaisen näkökulman vahvistamiseksi, joka on lähisuhdeväkivaltaa tai seksuaalista väkivaltaa koskevassa tutkimuksessa usein jäänyt vähemmälle huomiolle. Aineistossa esiin tulevien toipumismenetelmien analyysissä hyödynnetään toimijuuden näkökulmaa ja sosiaalisia verkostoja teoreettisena viitekehystenä. Tutkielman tavoitteena on tuoda esiin, miten raiskauksen uhrin kuvaavat toipumisprosessiaan verkkokeskusteluissa. Tutkimus on toteutettu teoriaohjaavana sisällönanalyysinä, mikä näkyy toipumismenetelmien kategorisoinnissa. Aineistona toimivat vauva.fi-keskustelualustalla seitsemään aloitukseen kirjoitetut kommentit, joissa kuvataan raiskauksen kokeneiden toipumista.

Aineistosta nousee esiin kolme keskeistä teemaa, jotka ovat auttaneet uhreja toipumaan raiskauksesta. Ihmissuhteiden tärkeys, voima itsessä ja institutionaalinen tuki muodostavat kolme selkeää alakategoriaa, jotka kuvaavat toipumiskeinojen moninaisuutta ja sitä, mikä on auttanut keskustelualustalla kirjoittaneita pääsemään eteenpäin kokemuksistaan. Ihmissuhteiden tärkeyden yhteydessä korostuvat sosiaaliset verkostot, kun taas omassa ajattelussa ja sisäisessä voimassa painottuu toimijuuden näkökulma. Institutionaalisen tuen kohdalla näkyvät sekä sosiaalisten verkostojen merkitys että uhrin toimijuuden vahvistuminen. Aineistossa nousee esiin myös kritiikkiä institutionaalisia tukiverkostoja kohtaan. Vaikka tämä ei ole tutkimuksen keskeinen tarkastelun kohde, sen huomioiminen voi tarjota pohjaa jatkotutkimuksen tarpeelle ja auttaa ymmärtämään, millaisia rakenteellisia haasteita uhrien tukemisessa edelleen esiintyy.

Avainsanat: seksuaalisuutta loukkaava väkivalta, uhrin näkökulma, toipuminen, toimijuuden näkökulma, sosiaaliset verkostot

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Teoreettinen viitekehys	6
2.1	Raiskaus osana lähisuhdeväkivaltaa	6
2.2	Toimijuuden näkökulma	7
2.3	Sosiaaliset verkostot	9
3	Tutkimusasetelma	11
3.1	Tavoitteet ja tutkimuskysymys	11
3.2	Aineisto	11
3.3	Menetelmät	12
3.4	Etiikka	12
4	Analyysi	14
4.1	Ihmissuhteiden merkitys	14
4.1.1	Läheisten tuki	15
4.1.2	Raiskaajan katumus	16
4.2	Voima itsessä	17
4.2.1	Oma ajattelu	17
4.2.2	Aika	18
4.3	Institutionaalinen tuki	19
4.3.1	Rikosprosessi	20
4.3.2	Terapia	22
5	Johtopäätökset	24
	Lähteet	26
	Liitteet	30
	Liite 1. Eurostat: raportoidut raiskaukset	30
	Liite 2. Tekoäly	31

1 Johdanto

Tutkielmassani tarkastelen 18 keskustelufoorumivastauksen perusteella raiskauksen kokeneiden uhrien käyttämiä tukiverkostoja ja palveluja sekä sitä, millä tavoin nämä ovat edistäneet toipumista. Tapaukset sijoittuvat Suomen kontekstiin, jonka tarkastelu on erityisen tärkeää, sillä Eurostatin (2025) mukaan 9,8 prosenttia suomalaisista naisista oli ilmoittanut tulleen raiskatuksi vuonna 2021. Tämä tarkoittaa, että lähes joka kymmenes nainen Suomessa on raportoinut raiskauksesta, tämä osuus oli 27 Euroopan maan vertailussa toiseksi korkein. Vertailun vuoksi Euroopan unionin maiden arvioitu keskiarvo oli 3,8 prosenttia (Eurostat 2025).

Aiempi seksuaaliväkivaltaa koskeva tutkimus on keskittynyt pääasiassa raiskausten yleisyyden ja syiden tarkasteluun (esim. Bell ym., 2023; Canan ym., 2018; Canan ym., 2020; Dartnall & Jewkes, 2013; Fedina ym., 2018; Maddan ym., 2021), rikoksentehtäjien piirteisiin (esim. McCabe & Wauchope, 2005; Swartout ym., 2022), oikeusjärjestelmän toimintaan (esim. Beichner, 2014; Campbell ym., 2017; Wieberneit ym., 2024) sekä ehkäisyyn ja interventioihin (esim. Yapp & Quayle, 2018; Lomax & Meyrick, 2022). Sen sijaan uhrien omat kokemukset ja toipumisprosessit ovat jääneet tutkimuskentässä selvästi vähemmälle huomiolle. Vaikka nämä muut näkökulmat ovat tuottaneet tärkeää tietoa rikollisuuden rakenteista ja yhteiskunnallisista normeista, ne ovat samalla sivuuttaneet ne, joita ilmiö koskettaa kaikkein välittömimmin eli uhrin ja heidän kokemuksensa.

Uhrin näkökulman huomioiminen on keskeistä, sillä se tuo esiin kokemuksellisen tiedon, joka jää helposti tilastojen, juridisten luokitusten ja asennetutkimusten ulkopuolelle. Uhrien kertomukset paljastavat, miten raiskaus vaikuttaa arkeen, ihmissuhteisiin ja minäkuvaan sekä millaisia reaktioita ympäröivä yhteiskunta herättää tapahtuneen jälkeen. Ilman uhrien ääntä tutkimus jää helposti etäiseksi ja puutteelliseksi. Strauss Swansonin ja Szymanskin (2020) mukaan tästä tarjooa esimerkin #MeToo-liike, joka nosti uhrien kokemukset julkiseen keskusteluun ja jonka koettiin tuovan toivoa rakenteellisten ja normatiivisten muutosten mahdollisuudesta (Strauss Swanson & Szymanski 2020, 664).

Uhrin kertomukset voivat myös antaa oleellista tietoa, millaisia institutionaalisia palveluita raiskauksen uhrin tarvitsevat. Nykyisessä poliittisessa tilanteessa, jossa hallitus on tehnyt merkittäviä leikkauksia julkisiin menoihin, osa säästöistä on kohdistunut sosiaali- ja terveysalan järjestöihin. Näihin kuuluu myös Tukinainen, jonka tehtävänä on tarjota tukea

seksuaaliväkivallasta toipuville. Tämän vuoksi on tärkeää tarkastella, mitkä tekijät auttavat uhreja toipumaan raiskauksesta ja miten palveluiden rahoituksen heikentyminen voi vaikuttaa haavoittuvassa asemassa olevien elämään. Vaikka tämän kandidutkielman ensisijaisena tavoitteena ei ole analysoida poliittisten leikkausten vaikutuksia, on ajankohtaista tarkastella, nouseeko uhrien kertomuksista esiin puutteita valtion rahoittamissa palveluissa.

Uhrkertomusten tutkimuksen keskeinen tavoite on tuottaa tietoa, joka on myös uhrien näkökulmasta voimaannuttavaa. Padmanabhanunnin ja Edwardsin (2016) kyselytutkimukseen osallistuneet kokivat omien kokemusten jakamisen nimenomaan voimaannuttavana, mikä korostaa uhrien äänen merkitystä tutkimuksessa. Tutkimus, joka painottaa uhrien kertomuksia erityisesti toipumisen näkökulmasta, voi myös purkaa sitkeää käsitystä raiskauksesta tapahtumana, joka määrittäisi yksilön koko loppuelämän (Padmanabhanun ja Edwards 2016). Vaikka raiskaus on vakava ja syvästi hyvinvointia sekä turvallisuudentunnetta horjuttava kokemus, se ei poista yksilön kykyä toipua ja rakentaa elämäänsä uudelleen (Nipuli & Bildjuschkin 2016, 16). Tässä kandidutkielmassa tarkastelen raiskausta prosessina, johon myös toipuminen kuuluu, ja haastan näin ajatusta uhrin pysyvistä määrittymisistä kokemuksensa kautta.

2 Teorettinen viitekehys

Tässä kandidutkielmassa hyödynnän viitekehystenä aiempaa seksuaaliväkivaltaa koskevaa tutkimusta sekä sen asemaa osana lähisuhdeväkivallan tutkimusta. Tarkastelen aiempaa kirjallisuutta erityisesti uhrien toipumisen näkökulmasta: millaiset toimintatavat, tukimuodot ja palvelut ovat olleet raiskauksen tai muun vastaavan trauman kokeneille merkityksellisiä toipumisprosessissa. Seuraavissa kappaleissa esittelen tarkemmin toimijuuden teorioita ja sosiaalisten verkostojen näkökulmia sekä pohdin, miten näitä voidaan soveltaa raiskauksesta toipumisen analyysiin.

2.1 Raiskaus osana lähisuhdeväkivaltaa

Lähisuhdeväkivalta on laaja käsite, joka kattaa useita erilaisia väkivallan muotoja. Fyysinen väkivalta sisältää teot kuten läimäytykset, työntämisen, lyömisen, kuristamisen ja väkivallan aseiden avulla. Seksuaalinen väkivalta kattaa raiskauksen, seksuaalisen pakottamisen ja muun ei-toivotun seksuaalisen kontaktin. Vainoaminen määritellään toistuvaksi ahdisteluksi tai uhkailuksi, joka aiheuttaa pelkoa tai turvattomuutta, se voi ilmetä esimerkiksi henkilökohtaisena seuraamisena, GPS-seurantana tai uhkaavina viesteinä. Psykologinen aggressio puolestaan sisältää hallintaan tähtääviä tekoja, kuten nöyryyttämistä, nimittelyä, uhkaavia eleitä ja sosiaalista eristämistä. (Buchanan & Jakuboski 2022.)

Käytän tässä tutkielmassa käsitettä seksuaalisuutta loukkaava väkivalta seksuaalisen väkivallan sijaan, sillä teon motiivit liittyvät useimmiten vihaan, vallankäyttöön ja kontrolliin eivätkä varsinaisesti seksiin. Nipuli ja Bildjuschkin (2016, 15) määrittelevät seksuaalisuutta loukkaavan väkivallan seuraavasti: ”Seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa on kaikki häirintä, puheet ja teot, jotka uhri kokee kiusalliseksi, pakottavaksi tai väkivallaksi. Väkivallan muotoja ovat esimerkiksi ahdistelu, nimittely, lähentely ja raiskaus.”

Raiskauksen määritelmä muuttui Suomen laissa suostumusperustaiseksi vasta 1.1.2023. Ennen uudistusta raiskaus määriteltiin sen perusteella, käytettiinkö teossa väkivaltaa tai oliko uhri erityisessä heikkouden tilassa (Oikeusministeriö). Koska tämän kandidutkielman aineisto sijoittuu pääosin ajalle ennen uudistusta, analyysissä on tärkeää huomioida myös raiskauksen aiempi juridinen määrittely. Tässä työssä määrittelen raiskauksen kuitenkin suostumusperusteisesti, vaikka laki ei ollutkaan voimassa suurimman osan tarkasteltavista tapauksista. Lain myöhäinen voimaantulo ei myöskään saa johtaa siihen, että aiempia raiskauskokemuksia pidettäisiin vähemmän valideina tai todellisina.

Koen tärkeäksi tuoda esiin, että raiskauksen uhreista puhuttaessa käytetään erilaisia diskursseja. Hockett ja Saucier (2015) osoittavat kirjallisuuskatsauksessaan, että uhrikokemuksia voidaan kehystää joko uhrin tai selviytyjän näkökulmasta. Feministisessä tutkimusperinteessä korostetaan usein selviytyjän käsitettä, koska se painottaa toimijuutta ja toipumista. Samalla on kuitenkin huomioitava, että kokemusten kehystäminen selviytymiseksi voi myös häivyttää väkivallan rakenteellisia ulottuvuuksia ja siirtää huomion yksilöön ikään kuin kyse olisi ensisijaisesti henkilökohtaisesta ongelmasta, josta tulee päästä yli (Bower 2026).

Tässä kandidaatintutkielmassa käytän käsitettä raiskauksen uhri, vaikka tavoitteena onkin tuoda esiin myös voimaannuttavia kokemuksia ja toipumisen mahdollisuuksia. En kuitenkaan halua luoda raiskauksesta voimaannuttavaa narratiivia, sillä Nipulin ja Bildjuschkinin (2016, 15) mukaan raiskaus on lähtökohtaisesti teko, joka vahingoittaa ja traumatisoi sen uhria. Siksi uhrin käsitteen käyttäminen on tässä yhteydessä analyttisesti ja eettisesti perusteltua.

2.2 Toimijuuden näkökulma

Toimijuuden modernin käsitteen voidaan katsoa rakentuvan Talcott Parsonsin (1937) vapaaehtoisen toiminnan teorian pohjalle. Parsons loi perustan ajatukselle, että yksilöt tekevät valintoja sosiaalisissa rakenteissa, eivätkä ole pelkästään niiden passiivisia tuotteita. Yksi keskeisimmistä toimijuuden käsitteen myöhemmistä kehittäjistä on kuitenkin Anthony Giddens. Giddens (1976) määrittelee toimijuuden ihmisen kyvyksi tehdä kausaalisia interventioita maailmaan ja toimia tavoilla, jotka olisivat voineet olla myös toisenlaisia. Toimijuus perustuu toimijan valtaan vaikuttaa tapahtumien kulkuun, ja se toteutuu aina suhteessa sosiaalisiin rakenteisiin, joita toimijat samanaikaisesti sekä uusintavat että muuttavat (Giddens 1976).

Kandidaatintutkielmassani hyödynnän Emirbayerin ja Mischin (1998) toimijuuskäsitystä, joka hahmottaa toimijuuden aikaan sidottuna prosessina. He pyrkivät määrittelemään toimijuutta uudella tavalla suhteessa perinteisiin vapaan tahdon ja determinismin vastakkainasetteluihin. Artikkelissaan *What Is Agency?* Emirbayer ja Mische (1998) esittävät, että toimijuus on ajallisesti rakentunut prosessi, joka on yhtä aikaa menneisyyden muovaama, tulevaisuuteen suuntautunut ja nykyhetkessä tapahtuva. Kun toimijuus ymmärretään ajallisena prosessina, voidaan tarkastella sekä niitä rakenteellisia ympäristöjä, joissa toiminta tapahtuu, että sitä,

miten toimijat näitä ympäristöjä ylläpitävät ja muokkaavat. Toimijuuden määritelmän keskeisin piirre on sen sitominen aikaan ja kolmeen ulottuvuuteen: iteraatioon, joka liittyy menneisyyden kokemusten ja rutiinien toistamiseen, projektiivisuuteen, joka suuntautuu tulevaisuuden mahdollisuuksiin, sekä käytännöllis-arvioivaan ulottuvuuteen, joka korostaa toimijan kykyä tehdä valintoja ja arvioida tilanteita nykyhetkessä. (Emirbayer & Mische 1998.)

Toimijuuden ajalliset ulottuvuudet ilmenevät käytännössä eri tavoin riippuen siitä, mihin ajalliseen tasoon toiminta kiinnittyy. Iteratiivisessa ulottuvuudessa ihmiset toimivat menneisyydestä opittujen ajattelu- ja toimintamallien varassa. Nämä mallit aktivoituvat usein automaattisesti arjen tilanteissa ja tuottavat rutiineja, jotka tekevät sosiaalisesta elämästä ennustettavaa ja jatkuvaa. Projektiivinen ulottuvuus kuvaa ihmisen kykyä kuvitella erilaisia tulevaisuuden mahdollisuuksia ja muokata menneisyydestä opittuja malleja suhteessa omiin toiveisiin, pelkoihin ja tavoitteisiin. Käytännöllis-arvioiva ulottuvuus puolestaan viittaa ihmisen kykyyn arvioida erilaisia toimintavaihtoehtoja ja tehdä harkittuja päätöksiä nykyhetken vaatimusten, ongelmien ja epäselvyyksien keskellä. (Emirbayer & Mische 1998.)

Ulottuvuus	Aikasuunta	Miten se ilmenee?
Iteraatio	Menneisyys	Tunnistavat tilanteita aiemman perusteella ja muodostavat rutiineja
Projektiivinen	Tulevaisuus	Kuvittelee vaihtoehtoisia tulevaisuuksia
Käytännöllis-arvioiva	Nykyhetki	Arvioi tilanteita ja tekee valintoja

Taulukko 1: Toimijuus

Toimijuuden ajallisten ulottuvuuksien ymmärtäminen edellyttää sen hahmottamista, että menneisyyden toistuvat skeemat ylläpitävät identiteettiä, vuorovaikutusta ja yhteiskunnallisia rakenteita ajan yli. Toimijuus ei kuitenkaan rajoitu menneisyyden uusintamiseen, vaan sisältää myös luovan tulevaisuuden rakentamisen, joka näyttäytyy kykynä hahmottaa erilaisia mahdollisia polkuja ja sitä, millaiseksi oma elämä voi muodostua. Näiden lisäksi toimijuus on myös kykyä toimia nykyhetkessä tilanteissa, jotka ovat monimutkaisia ja vaativat sekä käytännöllistä että moraalista harkintaa. (Emirbayer & Mische 1998.)

Aiemmassa tutkimuksessa toimijuutta on käytetty lähisuhdeväkivallan tarkasteluun, esimerkiksi Jill Steans (2021) on käsitellyt toimijuuden näkökulmaa haastamalla uhrin ja toimijan välistä kaksinapaista dynamiikkaa, jossa raiskauksen kokenut voi olla samanaikaisesti uhri ja toimija tai olla olematta kumpaakaan. Kun taas vastauksena

stereotyyppilliseen uhrikuvastoon Brittany O’Shea, Rebecca Feicht, Marion Brown ja Matthew Numer (2024), ovat tarkastelleet uhriutta selviytymisen ja toimijuuden näkökulmasta.

Aikaisemmassa tutkimuksessa on tarkasteltu myös lähisuhdeväkivallasta toipumista tukevia tekijöitä. McAllisterin, Vennumin ja Andersin (2026) tutkimuksessa toipuminen ymmärretään prosessina, jolla ei välttämättä ole selkeää päätepistettä. Toipuminen nähdään kerronnallisena jatkumona, jossa traumaattisen kokemuksen haavat voivat ajan myötä muuttua ”arviksi”, mutta eivät välttämättä katoa kokonaan. Tämä korostaa toipumisen ajallista ja prosessinomaista luonnetta. Lisäksi tutkimuksessa tuodaan esiin myös terapian merkitys raiskauksen uhrien toipumisessa keinona, joka auttoi osallistujia käsittelemään traumaattisia reaktioita ja rakentamaan uusia selviytymiskeinoja. (McAllister, Vennum & Anders 2026.)

2.3 Sosiaaliset verkostot

Aiemmassa tutkimuksessa on tarkasteltu myös läheisten ihmissuhteiden merkitystä väkivallasta toipumisessa. Anu Isotalo (2019, 65) osoittaa nuorten naisten seurusteluväkivaltaa käsittelevässä tutkimuksessaan, että nuorten väliset, tärkeiksi koetut ystävyysuhteet voivat toimia suojaavana tekijänä ja ehkäistä lähisuhdeväkivaltaa. Tutkimus läheisten tarjoamasta tuesta voi tuoda esiin toipumisen osa-alueita, jotka eivät välttämättä nouse näkyviin tutkimuksissa, joissa uhrien kokemuksia tarkastellaan esimerkiksi poliisiraporttien kautta, kuten Isotalon aineistossa. Läheisten ihmissuhteiden soveltaminen myös tämän tutkielman uhrikertomuksiin korostaa läheisten ihmisten merkitystä traumaattisissa tilanteissa ja täydentää ymmärrystä siitä, millaiset sosiaaliset verkostot voivat tukea raiskauksesta toipumista.

Kuurneen (Ketokivi 2010) väitöskirjassa *The Relational Self, the Social Bond and the Dynamics of Personal Relationships: A Sociological Analysis* käsitellään traumaattisia, elämää murtavia kokemuksia, joihin myös raiskaus sijoittuu. Sosiaaliset verkostot voidaan hahmottaa monin tavoin, mutta tässä aineistossa heijastan Ketokiven näkemyksiä siitä, miten sosiaaliset verkostot toimivat ja muotoutuvat elämää murtavissa tilanteissa. Tämän teoreettisen näkökulman avulla voidaan tarkastella myös niitä tapoja, joilla ihmiset ovat päässeet yli raiskauksesta.

Keskeistä teoriassa on ajatus siitä, että jokaisen elämään kuuluu elämää murtavia tapahtumia, jotka muokkaavat ihmissuhteita ja tekevät verkostoista biografisia. Nämä tapahtumat

muovaavat lähisuhteita ja osoittavat suhteiden vahvuuden tai heikkouden. Verkostot ovat siis sidoksissa elämänkulkuun ja sen käännekohtiin siten, että ne voivat vahvistua, heikentyä, katketa tai rakentua uudelleen tilanteiden muuttuessa. (Kuurne [Ketokivi] 2010)

Relationaalinen lähestymistapa ymmärtää sosiaaliset verkostot anti-kategorisina ja dynaamisina läheissuhteiden konfiguraatioina, jotka rakentuvat yksilön itse nimeämien lähisuhteiden ympärille. Nämä verkostot eivät ole valmiita sosiaalisia ryhmiä, kuten ”perhe” tai ”ystävät”, vaan elettyjä ja koettuja suhteita, joiden merkitys syntyy vuorovaikutuksessa ja toiminnassa. Lähisuhteita tulee tarkastella yksilön määrittäminä, mikä irrottaa verkostot valmiista sosiaalisista kategorioista ja siirtää huomion yksilön omiin kokemuksiin ja tulkintoihin. (Kuurne [Ketokivi] 2010)

Sosiaaliset verkostot rakentuvat erityisesti lähisuhteiden ympärille, joissa läheiset toimivat identiteetin ja elämänkulun kannattelijoina. Näitä suhteita kuvataan *itseiden peileiksi*, joiden kautta yksilö jäsentää itseään ja paikkaansa maailmassa. Merkittävyys ei perustu sukulaisuuteen tai sosiaalisiin rooleihin, vaan siihen, että suhdetta tehdään merkittäväksi. Tämä heijastaa relationaalista näkemystä, jonka mukaan siteet syntyvät toiminnassa, eivät kategorioissa. (Kuurne [Ketokivi] 2010)

Sosiaaliset verkostot nähdään keskeisenä osana yksilön rakentumista. Verkostot eivät ainoastaan ympäröi ihmistä, vaan muovaavat hänen identiteettiään ja toimijuuttaan. Relationaalinen itse rakentuu *itseiden peilien* kautta, mikä tekee sosiaalisista verkostoista identiteetin perustan eikä vain sosiaalisen ympäristön kuvauksen. (Kuurne [Ketokivi] 2010)

Tässä väitöstutkimuksessa nousevat esiin myös vertaissuhteet, jotka osoittavat, että sosiaaliset verkostot voivat syntyä ilman yhteistä historiaa, sukulaisuutta tai pitkäaikaista tuttavuutta. Vertaistuki muodostaa jaettuun kohtaloon sidotun erityisen suhteen, mikä laajentaa verkostojen ymmärtämistä kohti kokemuksellista ja tilannesidonnaista yhteyttä. (Kuurne [Ketokivi] 2010)

Aikaisemmassa tutkimuksessa on tarkasteltu myös verkostojen merkitystä raiskauksesta ylitse pääsyyn, ja läheisten tuki koettiin keskeisenä. Aineistossa mainittiin lisäksi, että toipumista lähisuuhdeväkivallan kokemuksista oli edistänyt myös uusi, terve parisuhde. Myös terapialla koettiin olevan sosiaalisten suhteiden kannalta merkittäviä elementtejä, sillä terapia koettiin merkitykselliseksi silloin, kun terapeutti koettiin itselle sopivaksi ja suhde turvalliseksi. (McAllister, Vennum, Anders 2026.)

3 Tutkimusasetelma

3.1 Tavoitteet ja tutkimuskysymys

Tämän tutkimuksen tavoitteena on löytää, millaisia tukiverkostoja uhreilla on ollut seksuaalisuutta loukkaavan väkivallan ylitsepääsyyn. Aineisto ei tuota täysin täsmällistä kuvaa tällaisen traumaattisen kokemuksen käsittelyn eri menetelmistä, sillä se on kerätty keskustelufoorumien valmiilta keskustelupalstoilta. Tavoitteena on siis hahmottaa erilaisia tuen ja tukiverkostojen muotoja, sillä uhrikokemukset ovat aina yksilöllisiä, samoin tavat toipua tällaisesta tapahtuneesta.

Tutkimuskysymyksenäni on seuraava:

Miten raiskauksen uhrin kuvaavat toipumisprosessiaan verkkokeskusteluissa?

3.2 Aineisto

Aloitin aineistonkeruun hakemalla netistä ”vauva.fi raiskaus”. Luin aloituksen ja sen jälkeen kommentteja. Valitsin aineistoksi sellaisia aloituksia, joissa käsitellään ihmisten omia kokemuksia ja joissa pyydetään apua siihen, mitä pitäisi seuraavaksi tehdä tai miten päästä ylitse raiskauksesta. Valitsin nämä aineistot tietoisesti olettaen, että tällaiset aloitukset saattaisivat rohkaista muita vastaavaa kokeneita kertomaan avoimemmin myös omasta toipumisprosessistaan. Keräsin aineiston kokonaan 7.2.2026, ja aineistoksi valikoitui näillä perusteilla seitsemän eri vauva.fi-keskustelualustan aloitusta sekä niihin tulleita vastauksia. Aineisto on laajuudeltaan 14 A4-sivua, fonttikoko 12 ja riviväli 1,15.

Aloitukset on kirjoitettu aikavälillä 07.01.2010–14.01.2023. Näihin seitsemään aloitukseen on tullut yhteensä 821 kommenttia, joista valitsin aineistoksi 18 vastausta. Olen käyttänyt rajauksena vastauksia, joissa viitataan keinoihin, joilla seksuaalisuutta loukkaavan teon kokenut henkilö on jollain tavalla pystynyt toipumaan teosta. Osassa vastauksista tuli ilmi, että vastaajat olivat kokeneet vastaavia tilanteita, mutta heidän vastauksissaan ei ollut mainintoja raiskauksesta toipumisesta, minkä vuoksi en sisällyttänyt niitä aineistooni.

Useimpiin aloituksiin saattoi tulla useita kommentteja, mutta vain yksi kommentti oli aineiston kannalta merkittävä, minkä vuoksi aineistoni koostuu seitsemästä aloituksesta. Aloitukset 1–6 sisältävät yhdestä kolmeen vastausta, ja Aloitus 7, joka keräsi myös eniten kommentteja, sisälsi kahdeksan aineistolle olennaista vastausta. Luin myös muita

mielenkiintoisia aloituksia, ja vaikka kommentteissa oli kohtalontovereita, jouduin hylkäämään kyseisen aloituksen, koska sen kommentteissa ei ollut lainkaan mainintoja keinoista, jotka olisivat auttaneet uhreja toipumaan raiskauksesta.

3.3 Menetelmät

Käytän tässä menetelmänä teoriaohjaavaa aineistoanalyysiä ja sovellan aineistoa tässä tutkimuksessa sosiaalisten verkostojen sekä toimijuuden näkökulmasta. Teoriaohjaavassa analyysissä analyysi ei suoraan pohjautu teoriaan, mutta teoria toimii vahvana työkaluna (Tuomi ja Sarajärvi 2018, 109). Valitsin tämän menetelmän, koska se soveltuu hyvin oman aineistoni tarkasteluun. Menetelmässä analyysin alkuvaiheessa aineistoa voidaan tarkastella vapaammin ilman teorioita, mutta loppuvaiheessa teoria sitoo aineiston tieteelliseen pohjaan (Tuomi ja Sarajärvi 2018, 109–110).

3.4 Etiikka

Aineistoissa käsitellään herkkiä aiheita, joten niitä on tärkeää käsitellä sensitiivisesti. Jokainen kokemus on yksilöllinen, ja raakuuden aste voi vaihdella (Laitinen 2004). Samoin jokainen kirjoitus, jossa viitataan toipumiseen, on erilainen. Raiskausten uhrikokemuksia tutkittaessa tämä voi antaa merkityksiä uhrina olemiselle (Laitinen 2004). Lisäksi on tärkeää huomioida, että koska aineisto on anonyymiltä internet-foorumilta, on vaikea todentaa, että aineistoon valitut henkilöt olisivat varmasti sitä, mitä sanovat olevansa (Granholt ja Svedmark 2016, 5). Tutkimuksen toteutumiseksi käsittelen aineistoa kuitenkin todenmukaisena.

Haluan käyttää erityisesti parisuhteiden sisällä tapahtuneita raiskauksia käsitellessä Merja Laitisen (2004) teoksessa *Häväistyt ruumiit, rikotut mielet* esiin tuotua ilmiötä tekijän samanaikaisesta hyvyydestä ja pahuudesta (Laitinen 2004). Osa aineistossani olleista kirjoituksista kertoo, miten suhteen sisällä tapahtuneesta raiskauksesta huolimatta kirjoittajat ovat päätyneet pysymään tekijän kanssa yhdessä. Oma tehtäväni on suhtautua tähän neutraalisti ja kunnioittaa kirjoituksissa esiintyviä valintoja sekä raportoida siitä, että raiskauksesta voi myös suhteen sisällä päästä yli, vaikka tämä on osittain omien arvojeni vastaista. Voin käyttää omaa moraaliani apuna tässä tutkimuksessa, mutta tiedostan, että moraalit eivät itsessään auta tutkittavia; se voi kuitenkin toimia välineenä auttaa (Laitinen 2004).

Rankinta aineiston kanssa toimimisessa oli lukea kaikki kommentit aloitusten jälkeen, erityisesti tilanteissa, jotka herättivät vahvoja tunteita ja mielipiteitä, kuten Aloitus 2:ssa (uhri

oli seksityöläinen ja tekijä asiakas) ja Aloitus 7:ssä (raiskaus tapahtui 14 vuotta kestäneen suhteen aikana yksittäistapauksena, josta tekijä osoitti katumusta). Kommenteissa oli yleisesti laaja kirjo sekä asiattomia että asiallisia kannanottoja, ja niissä tuotiin usein vahvasti esiin omia arvoja ja näkemyksiä siitä, miten raiskaus tulisi määritellä. Tämän vuoksi olen kokenut tärkeäksi määritellä raiskauksen myös tässä tutkielmassa.

Kommenteissa keskusteltiin paljon myös siitä, miten tulisi menetellä: osa kannusti rikosilmoituksen tekemiseen, kun taas osa koki sen turhaksi, koska he pitivät Suomen rangaistusjärjestelmää ja poliisien toimintaa vähättelevänä. Lisäksi erityisesti Aloituksessa 2 ja Aloituksessa 7 nousi vahvasti esiin kysymys siitä, kenen uhrikokemukset ovat valideja.

4 Analyysi

Olen jaotellut raiskauksesta toipumisen keinoja erilaisiin kategorioihin sosiaalisten verkostojen ja toimijuuden teorian perusteella. Analyysiosuus on jakautunut kolmeen teemaan: ihmissuhteiden merkitykseen, jossa käytän teoriana sosiaalisia verkostoja; voimaan itsessä, jossa käytän teoriana toimijuutta; sekä institutionaaliseen tukeen, jossa hyödynnän molempia teorioita. Toipumiselle esiin nousseita kategorioita ovat läheiset, aika, terapia, rikosilmoitus, oma ajattelu ja raiskaajan katumus.

4.1 Ihmissuhteiden merkitys

Tarkastelen tuen merkitystä uhrille analysoimalla erilaisia tuen muotoja ja sitä, mitkä niistä erityisesti korostuivat aineistossa. Lähestyn tätä sosiaalisten verkostojen näkökulmasta. Olen tässä kappaleessa hahmottanut sosiaalisia verkostoja soveltaen Kuurneen (Ketokivi 2010) tapaa ymmärtää sosiaalisia verkostoja. Sosiaalisiin verkostoihin olen eritellyt uhrille läheiset ihmiset, jotka ovat toimineet eri tavoin uhrin tukena raiskauksen jälkeen, sekä sen, miten parisuhteessa tapahtuneen raiskauksen kohdalla kumppani on voinut toimia tukena uhrille.

Vaikka tässä aineistossa ei varsinaisesti noussut esiin raiskauksen uhrien kokemuksia vertaistuesta, aineisto itsessään toimii merkittävänä esimerkkinä sosiaalisten verkostojen näkökulmasta. Kuurneen (Ketokivi 2010) voimaannuttavien suhteiden solmimisen (*empowering bonding*) käsitteen mukaan voimaannuttava jakaminen perustuu siihen, että toinen on käynyt läpi saman häiritsevän kokemuksen kuin itse. Kuurneen (Ketokivi 2010) *vertaiskärsijöiden (fellow sufferers)* käsite puolestaan korostaa, että merkitykselliset sosiaaliset verkostot eivät välttämättä edellytä pitkää yhteistä historiaa, vaan suhde voi rakentua jaetun kohtalon varaan.

Tämä aineisto toimii hyvin esimerkkinä vertaistuesta yhtenä sosiaalisen verkoston muotona, sillä se on kerätty keskustelufoorumien aloituksista, joissa kirjoittajat kertovat anonyymisti omasta tilanteestaan ja pyytävät tukea, ja vastauksissa jaetaan omia selviytymistarinoita.

4.1.1 Läheisten tuki

Aiemmassa tutkimuksessa (Isotalo 2019) korostetaan läheisten merkitystä ehkäisevänä tekijänä lähisuhdeväkivallan eskaloitumisessa seksuaalisuutta loukkaavaksi väkivallaksi. Kuurne (Ketokivi 2010) puolestaan korostaa, että elämää murtavat tapahtumat toimivat suhteissa käännekohtina, joissa suhteen vahvuus testataan ja joissa jotkut suhteet voivat kriisin hetkellä myös vahvistua.

A1 kuvaa raiskauksen toipumisessa apuna läheisille puhumista:

”Minä pääsin [raiskauksesta yli] puhumalla, ystäville.” -A1

Kuurne (Ketokivi 2010) on hahmottanut läheissuhteita itseyden peileinä, jolloin läheisille puhuminen voi auttaa raiskauksen uhria hahmottamaan tapahtunutta ja jäsentämään tunteitaan. Lisäksi raiskauksesta puhuminen voi auttaa uhria rakentamaan minuuttaan siten, että tapahtuma ei jää irralliseksi osaksi omaa elämäntarinaa.

A4 kuvaa taas kuvaa, luotettavien läheisten tukea:

”Itsekseen käsitellen sekä luotettavien läheisten tuella voin sanoa, että nyt 23 vuotta myöhemmin olen tehnyt rauhan kokemani väkivallan osalta.” – A4

Läheisiltä saatu tuki laajentaa tuen merkityksen pelkkää puhumista laajemmaksi kokonaisuudeksi, jossa tukeminen voi ilmetä myös muilla tavoilla kuin keskustelun kautta, esimerkiksi emotionaalisenä turvana. Suhteet, jotka kestävät rankkoja kokemuksia, voivat osoittaa, että läheinen pystyy tarjoamaan turvaa ja jatkuvuutta sekä auttamaan arjen kasassa pitämisessä (Kuurne [Ketokivi] 2010). Emotionaalinen turva voi olla keskeinen tekijä vaikeasta kokemuksesta ylitse pääsemisessä.

A2 on taas kuvannut toisenlaista ystävän tukea, vaikka tämä ei menekään perinteiseen puhumisen tai konkreettisten tekojen kautta:

”[T]oinen voimaannuttava kokemus oli kun yksi ystävä vähän pimeämmältä puolelta tarjoutui pahoinpitelemään raiskaajani. Sanoi, että kerro vaan nimi ja osoite niin asia on hoidettu.” -A2

Lambertin, Boydin, Cammackin ja Ialongon (2012) tutkimus osoittaa, että suhteen läheisyys väkivallan uhuriin vaikuttaa merkittävästi siihen, millaisia emotionaalisia ja käyttäytymiseen liittyviä reaktioita väkivallan todistaminen herättää. Tutkimuksessa havaittiin, että väkivalta läheistä kohtaan oli yhteydessä myös aggressiiviseen käyttäytymiseen (Lambert ym. 2012, 4).

Tämän perusteella A2:n ystävän reaktio voidaan tulkita kulttuurisesti hänen elämäänsä kuuluvalla tavalla osoitukseksi siitä, että hän on uhrin puolella. Erityisesti rikollisessa maailmassa tällainen toimintatapa voi olla vielä tavanomaisempi.

McAllisterin ja muiden tutkimuksessa (2026) on myös kuvattu uuden terveemmän parisuhteen yhteyttä toipumisprosessiin, niin kuvaa myös A10:

”Tapasin ihanan miehen jolle kerroin että seksiä ei muuten tule ennen kuin sanon hep. Kuukauden tapailun jälkeen sanoin hep, karkasin hetkeksi toiselle paikkakunnalle setvimään päätäni ja nyt 6 vuotta myöhemmin, olen onnellisesti parisuhteessa samaisen ihanan miehen kanssa.” -A10

Uusi kumppani osoittaa tukeaan ja turvallisuutta etenemällä uhrin tahdissa, mikä auttaa palauttamaan uhrin luottamusta ja koskemattomuuden kokemusta. Uuden kumppanin voi nähdä uutena lähisuhteena, joka korostaa relationaalista näkökulmaa: raiskauksen uhri antaa merkitystä sille, että suhteessa ratkaisevaa ovat uuden kumppanin teot, eivät valmiit määritelmät (Kuurne [Ketokivi] 2010).

4.1.2 Raiskaajan katumus

Yksi osa aineistosta on ollut erityislaatuinen, sillä se tuo esiin myös pitkissä parisuhteissa tapahtuneita raiskauksia. Osassa näistä tapauksista suhdetta on päätetty jatkaa, jolloin uhrille ja parisuhteelle merkityksellistä on ollut tekijän osoittama katumus. A12 on hyvä esimerkki siitä, miten raiskauksen kokeneelle riitti kumppanin, eli tekijän katumus ja ymmärrys omista teoistaan:

”Asiat ei aina ole niin mustavalkoisia. Itselleni riitti toisen aito katumus. Me teemme kaikki virheitä. Minä annoin anteeksi, eikä minulla ole koskaan sen jälkeen ollut tarvetta muistella asiaa.” – A12

Tekijän katumus ja ymmärrys omista teoistaan voivat auttaa uhria tuntemaan, ettei teko toistu enää, ja tukea luottamuksen uudelleenrakentamista. Kumppani voi toimia myös *itseiden peilinä* (Kuurne [Ketokivi] 2010), jolloin uhri voi kokea katumuksen vahvistavan käsitystä siitä, että raiskaus oli väärin ja uhrin tunteet ovat oikeutettuja. Tällöin pariskunta on yhtä mieltä tapahtuneesta, mikä voi auttaa uhria hyväksymään omat tunteensa ja siten helpottaa niiden käsittelyä. Tekijän vastuunotto tilanteessa, jossa uhri ja tekijä haluavat jatkaa suhdettaan, näyttäytyy erittäin olennaisena.

4.2 Voima itsessä

Yllättäen monilla uhreilla oli myös vahva kokemus omasta kyvystään käsitellä asioita itsenäisesti ajan kanssa. Monien vastaajien kertomuksista tulee esiin kokemus siitä, että he ovat ottaneet jollain tavalla kontrollin takaisin itselleen. Olen hahmottanut yksilön toimijuutta oman ajattelun ja ajan kautta. Käsittelen näitä tapoja erityisesti Emirbayerin ja Mischen (1998) toimijuuden näkökulmasta.

Emirbayerin ja Mischen (1998) ajalliset ulottuvuudet tulevat esiin raiskauksen kohdalla siten, että raiskauksen uhriksi joutuminen voi muuttaa uhrin toimijuutta. Menneisyys voi alkaa näyttäytyä ahdistavana tai pelottavana. Tulevaisuus voi tuntua kapeammalta: turvallisuuden tunne voi olla hajonnut, ja haaveet tulevasta parisuhteesta voivat tuntua mahdottomilta. Nykyhetkessä trauma voi heikentää uhrin arviointikykyä, jolloin keho voi tulkita vaaran merkkejä väärin ja arki voi tuntua ylivoimaiselta. Lisäksi uhri voi kamppailla laajasti erilaisten haasteiden ja mielenterveysongelmien kanssa (Nipuli & Bildjuschkin 2016, 18).

Oma ajattelu ja aika ovat olleet elementtejä, jotka ovat voineet auttaa uhria muovaamaan omaa toimijuuttaan. Tämä voi näkyä Emirbayerin ja Mischen (1998) ajallisilla ulottuvuuksilla huomattavasti lohdullisempana kokonaisuutena kuin mitä trauman herättämät lähtökohdat alun perin mahdollistavat. Menneisyyden hahmottaminen voi alkaa muuttua empatiaksi omia selviytymisreaktioita kohtaan ja purkaa traumaattisia merkityksiä. Vaihtoehdoisen tulevaisuuden kuvittelu ja haaveilu voivat muuttua realistisemmiksi. Nykyhetkessä uhri voi oppia arvioimaan tilanteita paremmin ja toimimaan sujuvammin sosiaalisissa tilanteissa.

4.2.1 Oma ajattelu

Monien uhrien kyky käsitellä traumaa itsenäisesti oli keskeinen tekijä heidän toipumisprosessissaan. Raiskauksesta ylipääsy ei ole pelkästään ulkoisten tukimuotojen, kuten lähisuhteiden tai institutionaalisen tuen varassa tapahtuva prosessi, vaan siihen liittyy syvästi henkilökohtainen ajattelun, merkityksenannon ja itsen uudelleenrakentamisen työ. Aineistosta voidaan nostaa esiin Emirbayerin ja Mischen (1998) toimijuuteen liittyviä ajallisia ulottuvuuksia.

A7 on kuvannut hyvin Emirbayerin ja Mischen (1998) ajallisista ulottuvuuksista menneisyyttä:

”Olen pyrkinyt unohtamaan asian niin, että olen puhunut siitä 3:ssa persoonassa, jolloin pystyin käsittelemään niin että asia ei tapahtunut minulle.” – A7

Tätä voi tulkita siten, että uhrien omassa ajattelussa ylipääsy alkaa usein siitä, että he yrittävät ymmärtää tapahtunutta ja sen vaikutuksia omaan identiteettiin. A7:n vastauksessa näkyy selkeästi, että hän haluaa purkaa menneisyydessä tapahtunutta traumaattista kokemustaan.

A2 on kuvannut Emibrayerin ja Michen (1998) toimijuuden ajallisista ulottuvuuksista tulevaisuutta:

” Itse pääsin asian yli kun aloin ajattelemaan sitä niin, että minähän en enää kärsi elämässäni yhtään ainoaa päivää toisen ihmisen pahuuden takia” – A2

Monet uhrit kuvaavat, että raiskaus kavensi heidän tulevaisuudenkuvaansa. A2:n kohdalla näkyy kuitenkin, että hän on löytänyt omasta ajattelustaan voimaa hahmottaa tulevaisuus niin, ettei hän anna traumaattisen kokemuksen enää määrittää sitä. Tämä heijastaa toimijuuden näkökulmaa: uhri kykenee aktiivisesti muokkaamaan suhdettaan menneeseen ja rakentamaan vaihtoehdoisen, toiveikkaamman tulevaisuuden.

A10 taas on kuvannut Emibrayerin ja Michen (1998) toimijuuden ajallisista ulottuvuuksista nykyhetkeä:

”Inhottavinta, kipeän muiston lisäksi, mitä asian takia saa vielä mukanaan kantaa on epäluuloisuus ja välillä suorainen viha miehiä kohtaan. Tämä kun ei istu lainkaan ajatusmaailmaani, vihata nyt jotakuta sukupuolen takia. Pystyn asian kuitenkin järkeilemään itselleni, etteivät ne tuntemukset ole ns oikeita eivätkä oikeutettuja” – A10

Raiskauksen aiheuttamasta traumasta ylipääsy näkyy myös siinä, että uhri alkaa tunnistaa ja säädellä omia reaktioitaan. A10 kuvaa, miten hän pystyy tekemään parempia arvioita, eikä anna omien tunteidensa vaikuttaa sosiaalisiin tilanteisiin, vaan kykenee rauhoittamaan itseään ja tuomaan itselleen turvaa. Tämä heijastaa toimijuuden ajallisena ulottuvuutena, niin, että uhri oppii nykyhetkessä säätämään omaa toimintaansa ja rakentamaan turvallisuuden tunnetta omien reaktioidensa hallinnan kautta.

4.2.2 Aika

Aiemmassa tutkimuksessa raiskaus on nähty prosessina (McAllister, Vennum & Anders 2026). Tämän prosessin kuvataan etenevän vähitellen, ja sen etenemistä aika tukee jo

itsessään. Ajan haavoja parantava merkitys näkyy myös aineistossa. Aika on ollut keskeinen osa toimijuuden käsitteen hahmottamista, sillä Emirbayerin ja Mischen (1998) mukaan toimijuuden yksi tärkeimmistä elementeistä on sen sitoutuminen ajallisiin ulottuvuuksiin.

A4, A8 ja A9 vastaavat aloituksiin, joissa kysytään miten raiskauksesta voi päästä yli tai voiko siitä edes päästä yli. Heidän jokaisen kommenteissa tuodaan esiin toivoa aloituksen kirjoittajalle korostaen ajan merkitystä:

”23 vuotta myöhemmin olen tehnyt rauhan kokemani väkivallan osalta” – A4

”Aikaa tähän meni, ja sen takia on väärin että raiskaajien tuomiot ovat niin olemattomia, kun uhreilla jo pelkkä toipuminen usein kestää kauemmin.” – A8

”Mä paranin, mutta se vei pitkään.” – A9

A4, A8 ja A9 pyrkivät selkeästi viestimään keskustelupalstan aloituksen tekijälle, että he ovat kokeneet täysin samaa, mutta että tästä on mahdollista selvitä, mutta se vain vie aikaa. A13 taas vastaa aloitukseen, jossa pyydetään neuvua tarkemmin aloituksen tekijän tilanteeseen, ja A13 pyrkii samaistumaan tähän kokemukseen:

”Traumaattinen tilanne oli kuitenkin, koska en sitä kyennyt edes muistamaan moneen moneen vuoteen. Tilanne palasi "kehomuistin" kautta mieleen vuosien jälkeen toisessa tilanteessa. Sen jälkeen olen pystynyt asian käsittelemään, mutta ymmärrän, että kehoni tekee edelleen töitä tämän asian kanssa.” – A13

Ajan merkitys ei välttämättä tule yhtä suorasti esiin kuin A9:n ja A13:n ilmaisuissa, vaan se näkyy usein hienovaraisemmin rivien välistä. Ajan merkitystä toipumisessa voi myös olla vaikea hahmottaa, sillä trauma sekoittaa menneen ja nykyisen ja pysäyttää tulevaisuuden. Toipuminen ei tällöin tarkoita pelkkää ajan kulumista, vaan ajan myötä tapahtuvaa toimijuuden uudelleenrakentumista sen eri ajallisten ulottuvuuksien kautta.

4.3 Institutionaalinen tuki

Institutionaalisen tuen muotoja tarkastellaan suhteessa sekä sosiaalisiin verkostoihin että uhrin omaan toimijuuteen, sillä raiskauksen uhrin toipuminen rakentuu näiden kahden teoreettisen näkökulman vuorovaikutuksesta. Rikosprosessi ja terapia eroavat epämuodollisista tuen muodoista siinä, että ne ovat yhteiskunnan säätelemien normien ja ammatillisten roolien ohjaamia instituutioita. Molemmat prosessit tarjoavat uhrille rakenteen, jossa kokemuksia voidaan sanoittaa, toimijuutta palauttaa ja vääryys tunnustaa institutionaalisesti tavalla, johon

oma toimijuus tai sosiaaliset verkostot eivät yksin pysty. Samalla näiden prosessien institutionaalisuus voi tehdä niistä hitaita ja epävarmoja.

4.3.1 Rikosprosessi

Tässä kandiditutkiimuksessa rikosprosessia tarkastellaan sekä sosiaalisten verkostojen että uhrin toimijuuden näkökulmasta. Rikosilmoitusta tarkastellaan molempien teorioiden kautta, sillä rikosoikeudellisissa prosessissa raiskauksen uhri tarvitsee näitä molempia. Tässä kandidityössä käytettävässä aineistossa ne uhrin, jotka kuvasivat rikosilmoituksen teon osana toipumistaan, olivat tehneet rikosilmoituksen omasta kumppanistaan, joka oli toiminut raiskaajana.

Sosiaaliset verkostot ovat sidoksissa elämänkäännekohtiin (Kuurne [Ketokivi] 2010). Raiskauksen kaltaisessa tilanteessa lähisuhteet voivat vahvistua, heikentyä, katketa tai rakentua uudelleen tilanteiden muuttuessa. Rikosilmoitusta omasta kumppanista tehdessä sosiaalisten verkostojen paljastuminen heikoiksi tai vahvoiksi voi olla hyvin merkityksellistä uhrin toipumisen kannalta, sillä Kuurneen (Ketokivi 2010) mukaan läheiset toimivat itseyden peileinä, jotka vahvistavat uhrin kokemusta siitä, että teko oli väärin ja että hänellä on oikeus hakea oikeutta. Verkosto voi rohkaista, tukea ja käytännössä mahdollistaa ilmoituksen tekemisen. Relationaalisesti kumppanin toiminta määrittää, millaiseksi suhde muodostuu traumaattisen tapahtuman jälkeen (Kuurne [Ketokivi] 2010).

Aineiston perusteella rikosilmoituksen tekeminen ei näyttäytyä uhrien kertomuksissa aktiivisena toimijuuden tekona, vaan pikemminkin prosessina, jonka seuraukset muokkaavat toimijuutta jälkikäteen. Tätä voidaan tarkastella Emirbayerin ja Mischen (1998) toimijuuden ajallisten ulottuvuuksien kautta. Menneisyyden tasolla rikosilmoitus jäsentää traumaattisen kokemuksen uudelleen ja voi siirtää vastuun tekijälle. Tulevaisuuden tasolla se avaa mahdollisuuden kuvitella elämä, jossa oikeus toteutuu ja turvallisuus vahvistuu, tai pohtia omaa suhdetta raiskaajaan. Nykyhetken tasolla rikosprosessi voi joko vahvistaa uhrin kykyä tehdä valintoja tai lisätä kokemusta ulkopuolisesta kontrollista. Näin rikosilmoituksen merkitys toimijuudelle ei ole sidoksissa itse ilmoituksen tekohetkeen, vaan siihen, miten rikosprosessi muuttaa uhrin ajallista orientaatiota ja suhdetta omaan elämäänsä.

A18 kertoo millaisia seurauksia rikosilmoituksen tekemisestä tuli:

”Onneksi tein rikosilmoituksen, sillä sen ansiosta näin hänen [raiskaajan] todellisen luonteensa. Häipyi kaikki ristiriidantunteet ja tekee eroamisen helpommaksi, kun ei enää mitenkään voi ajatella häntä hyvänä miehenä, jona pidin häntä aikaisemmin.” – A18

A18 kuvaa, miten sosiaalisten verkostojen näkökulmasta raiskauksen aiheuttama kriisi paljasti rikosilmoituksen kautta uhrin ja raiskanneen kumppanin välisen suhteen heikkouden.

Sosiaalisten verkostojen näkökulmasta voidaan tulkita, että uhrille oli hyödyllistä tunnistaa toimimaton lähisuhde elämää murtavan tapahtuman keskellä. Tällainen paljastuminen voi itsessään olla osa toipumista, sillä se jäsentää uudelleen uhrin käsitystä siitä, kenen tuki on kantavaa ja kenen ei.

Heikon suhteen paljastuminen rikosilmoituksen myötä auttoi uhria hahmottamaan oman toimijuutensa kautta suhdetta tähän kumppaniin uudella tavalla ja korostamaan omaa toimijuuttaan. Uhri pystyy jäsentämään mennyttä suhdetta raiskaajaan ilman yhtä voimakkaita ristiriidan tunteita, joita parisuhde aiemmin tuotti, ja hän kykenee näkemään tulevaisuuden ilman suhdetta raiskaajaan.

Tässä A18:n tapauksessa rikosilmoituksen tekeminen näyttäytyi enemmän heikkojen sosiaalisten verkostojen paljastajana ja siten uhrin oman toimijuuden muovaajana kuin sosiaalisten verkostojen ja toimijuuden yhteistyönä syntyneenä rikosilmoituksena.

A17 tilanne poikkesi A18 tilanteesta näin:

” Minut on mieheni raiskannut ja tein rikosilmoituksen. Mies tunnusti tekonsa ja sai ehdollista vankeutta. Käytiin myös terapiassa ja terapian avulla saatiin myös vähitellen liittomme kuntoon. Ei ollut helppoa, mutta nyt voin sanoa, että kyllä kannatti. Tuosta on nyt aikaa yli 10v ja mitään vastaavaa ei ole sen jälkeen tapahtunut. ” – A17

Kun kumppani myöntää tekonsa ja suhde saadaan kuntoon, kyse on relationaalisesta uudelleenrakentumisesta, jossa suhteen vahvuus paljastuu ja suhde rakentuu tekojen kautta. Vastuun ottaminen voi vahvistaa uhrin toimijuutta, rajojen asettamista ja identiteetin eheytymistä (Kuurne [Ketokivi] 2010). Kun kumppani myöntää tekonsa ja suhde jatkuu, uhrin toimijuus ei palaudu yksittäisenä päätöksenä, vaan ajallisena prosessina, jossa suhde menneisyyteen, tulevaisuuteen ja nykyhetkeen muovautuu uudelleen. Toimijuuden uudelleensyntyä prosessina kuvaa se, että rivien välistä voi tulkita ajan merkityksen, sillä A17 kertoo, ettei tämä uudelleenrakentuminen ollut helppoa.

4.3.2 Terapia

McAllisterin ja muiden (2026) tutkimuksessa terapiaa kuvataan positiivisena kokemuksena, joka on luonut tilan, jossa uhrien on ollut turvallista puhua tunteistaan, ja jossa saadut työkalut ovat auttaneet heitä pääsemään raiskauksesta yli. Samoin tässä kandiditutkimuksessa vastaajat kuvaavat terapian olleen osa toipumista. Kuitenkin terapian toimivuus on ollut riippuvaista siitä, onko terapeutti koettu sopivaksi (McAllister ym. 2026), mikä korostaa terapian relationaalista luonnetta ja sen kytkeytymistä uhrin toimijuuteen.

Vaikka terapia korostaa uhrin toimijuutta, se voidaan nähdä myös osana sosiaalisia verkostoja: uhrin ja terapeutin välinen suhde toimii ammatillisena *itseiden peilinä*, joka auttaa uhria rakentamaan koherenttia elämäntarinaa. Terapia voi toimia korvaavana tai täydentävänä osana yksilön sosiaalisen tuen verkostoa (Kuurne [Ketokivi] 2010), tarjoten turvallisen ja vakaasti kannattelevan suhteen silloin, kun omat verkostot ovat hauraat tai kuormittuneet.

Raiskattujen suhteesta terapiaan, voi rivien välistä hahmottaa asenteellisia eroja. A3 tuo suoraan esille, että terapia on auttanut häntä kaikkein eniten:

”Terapia, mulla on se auttanut kaikkein eniten raiskauksen yli pääsemisestä” -A3

Terapia auttaa jäsentämään traumaattisia menneisyyden kokemuksia, avaamaan uudelleen tulevaisuuden mahdollisuuksia sekä vahvistamaan kykyä tehdä valintoja ja toimia arjessa, tämän vuoksi A3 on voinut kokea terapian auttaneen kaikkein eniten. Terapia ei ainoastaan lievitä oireita, vaan palauttaa toimijuuden ajallisen rakenteen, jonka trauma oli rikkonut. Terapian kautta menneisyys tulee uudelleen jäsennettäväksi, nykyhetki hallittavammaksi ja tulevaisuus jälleen kuviteltavaksi.

A9 näki terapian asiana, joka hänen oli käytävä läpi mielenterveydellisistä syistä:

”Se vaati vuosia kuntoutumista ja terapiaa, koska sairastuin ptsd, vaikeaan masennukseen ja ahdistuneisuushäiriöön.” -A9

A16 näki terapian taas asiana, joka hänen oli käytävä, jotta hän pystyisi tulevaisuudessa toimimaan parisuhteessa:

”Jouduin käymään psykoterapiassa, jotta pystyn tänä päivänä olemaan luottavassa parisuhteessa, jossa myös nautin seksistä.” – A16

Sekä A9 että A16 hahmottivat terapian asiana, joka heidän oli ”pakko” käydä, jotta he voisivat toipua raiskauksesta. Terapian ”pakollisuudella” he eivät viittaa ulkoiseen pakkoon,

vaan sisäiseen kokemukseen siitä, ettei toipuminen olisi ollut mahdollista ilman ammatillista tukea. Toimijuuden teorian näkökulmasta tämä kertoo siitä, että trauma oli kaventanut kaikkia toimijuuden kolmea ulottuvuutta: menneisyyden jäsentämistä, nykyhetken hallintaa ja tulevaisuuden kuvittelua. Terapia näyttäytyi tällöin ainoana reittinä toimijuuden uudelleenrakentamiseen.

Terapia nähtiin aiemmin tärkeänä osana uhrin toipumista, mutta parisuhteen aikana tapahtuneessa raiskauksessa terapia on voinut liittyä pelkän toipumisen sijaan myös vahvasti uhrin ja tekijän suhteeseen sekä mahdollisuuksiin korjata suhde. Pariterapia on sosiaalisen tuen muoto, jossa suhde saa ammatillisesti ohjatun tilan käsitellä traumaattista tapahtumaa.

A11 kuvaa kokemusta pariterapiasta seuraavasti:

”Pariterapiassakin kävimme, mutta lopulta päädyimme eroon, anteeksi pystyin antamaan, mutta sitä luottamusta vaan emme saaneet takaisin.” – A11

A11 päätyi pariterapiasta huolimatta eroon, mutta tämä ei poista terapian tarjoamien työkalujen merkitystä: pariterapia on voinut toimia välineenä, joka on auttanut uhria itse toipumisprosessissa, vaikka suhde ei lopulta jatkunut. Näin pariterapia voi toimia sekä suhteen korjaamisen mahdollistajana että yksilöllisen toipumisen tukena.

A17 kuvaa taas, miten terapia auttoi häntä ja hänen kumppaniaan pääsemään yli:

” Käytiin myös terapiassa ja terapian avulla saatiin myös vähitellen liittomme kuntoon” – A17

Terapia tässä muodossa toimii itseyden peilinä sekä kumppaneiden välillä että suhteessa terapeuttiin, ja se auttaa jäsentämään tunteita, vahvistaa toimijuutta ja mahdollistaa suhteen uudelleenrakentamisen tekojen kautta. A11:n kertomuksessa suhteen muoto muuttui ja he päätyivät eroon, kun taas A17:n kohdalla suhde rakentui uudelleen terapian myötä.

A11:n ja A17:n kokemuksissa kumppanin kanssa käyty terapia voi vaimentaa yksilökeskeisen terapian ääntä ja korostaa suhteen tilaa sekä sen mahdollisuuksia jatkua. Tällöin huomion keskiöön nousee suhteen dynamiikka ja sen kantavuus traumaattisen tapahtuman jälkeen. Kuitenkin kyky toipua raiskauksesta terapian avulla kuvaa molemmissa tapauksissa uhrin selviytymistä ja toimijuuden palautumista. Toipuminen ei tällöin ole pelkkää suhteen korjaamista, vaan myös oman toimijuuden vahvistamista. Tämä näkyy uhrien kykynä tehdä päätöksiä, asettaa rajoja ja hahmottaa tulevaisuutta uudelleen.

5 Johtopäätökset

Olen tutkinut, millä tavoin raiskauksen uhrin kuvaavat toipumistaan verkkokeskusteluissa. Tarkoituksena on ollut kartoittaa, millaisilla keinoilla uhrin ovat toipuneet raiskauksesta ja miten nämä keinot heijastuvat uhrin toimijuuteen sekä sosiaalisiin verkostoihin.

Tutkimuksessa on pyritty vastaamaan kysymykseen: “Miten raiskauksen uhrin kuvaavat toipumisprosessiaan verkkokeskusteluissa?”

Tutkimuksessa on tullut ilmi, että uhrin toipumiselle tärkeitä elementtejä ovat selkeästi uhrin lähipiiri, jonka tuki auttaa uhrin jäsentämään traumaansa ja selviytymään vaikeista tilanteista; uhrin oma sisäinen voima, joka on vahvistanut uhrin toimijuutta; sekä institutionaaliset verkostot, jota esimerkiksi rikosilmoitus ja terapia olivat.

Aineistosta paljastui myös mahdollisia puutteita institutionaalisten tuen piirissä. Näitä olivat terapia, Tukinainen ja rikosprosessi. Näistä Tukinainen nähtiin selvästi hyödyllisempänä osana toipumista, ja sitä suositeltiin uhreille huomattavasti useammin kuin rikosilmoituksen tekemistä, jota puolestaan useammin kehoitettiin välttämään. Terapia näyttäytyi monille vastaajille selkeänä osana toipumiskokemusta, mutta osa kertoi, etteivät he olleet halunneet tai päässeet terapiaan. Tämä viittaa siihen, että palvelujärjestelmien ongelmat kumpuavat keskenään erilaisista lähtökohdista.

Tukinainen on voittoa tavoittelematon yritys, joka toimii Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen (STEA:n) rahoituksella. Kommentti tämän tukiverkoston epäonnistumisesta on kirjoitettu maaliskuussa 2020. Vuonna 2019 STEA myönsi Tukinaiselle huomattavasti pienemmän yleisavustuksen kuin mitä järjestö oli hakenut (STEA Avustukset). Aineistossa nostettiin esiin, miten haavoittuvassa asemassa raiskauksen uhreille tärkeät tukiverkostot ovat äkillisten muutosten ja rahoituksen epävarmuuden seurauksena.

Kommentit, joissa rikosilmoituksen tekoa ei suositella tai joissa uhrin kuvaavat ilmoituksen tekemättä jättämistä oikeana päätöksenä, on kirjoitettu ennen raiskauslain uudistusta. Tuolloin raiskauksen määritelmässä korostui uhrin velvollisuus osoittaa vastustelleensa ja olleensa väkivallan uhan alla. Tämä lainsäädännöllinen kehys on voinut vahvistaa kokemusta siitä, ettei rikosilmoituksen tekeminen olisi johtanut oikeuden toteutumiseen, ja siten vähentää halua hakea apua. Koska aineistossa kuvatut tapahtumat sijoittuvat aikaan ennen uudistusta, on tämän aineiston perusteella vaikea arvioida, onko lakimuutos parantanut uhrien asemaa rikosprosessissa.

Toinen lainsäädännön ohella toipumista hankaloittava tekijä on ollut yleinen kokemus rikosprosessista uhria nöyryyttävänä (Campbell, Gregory, Goodman-Williams, Javorka ja Engle 2025). Myös Suomessa vuonna 2017 kaikista poliisille ilmoitetuista raiskausrikoksista vain 17 prosenttia johti tuomioon (Amnesty 2019). Nämä tekijät ovat voineet olla lannistavia ja vähentää uhrien halukkuutta tehdä rikosilmoitus. On selvää, että uhrin kohdanneet rakenteellisen esteen, joka on vaikuttanut heidän toimijuuteensa ja mahdollisuuksiinsa kokea rikosprosessi mielekkäänä osana toipumista. Kun prosessi näyttää sekä emotionaalisesti kuormittavana että todennäköisesti tuloksettomana, rikosilmoituksen tekeminen ei näyttäydy uhrille voimaannuttavana tekona, vaan riskinä lisähaavoittumiselle.

Terapiaan pääsy voi olla hidasta, ja julkisen puolen palvelut ovat monin paikoin ruuhkautuneita. Tämä saattaa saada akuutisti apua tarvitsevat hakeutumaan helpommin yksityisen puolen terapiaan. Valitettavasti tämä on mahdollista vain niille, joiden taloudelliset resurssit riittävät. Samaan aikaan terapiaan liittyy vahvoja asenteita sen välttämättömyydestä toipumisen ehtona ja jopa etuoikeutena. Tämä paljastaa, kuinka eriarvoisesti apu jakautuu ja miten vahvasti raiskauksen jälkeinen toipuminen on sidoksissa palvelujärjestelmän saavutettavuuteen. Kun terapia näyttää sekä välttämättömänä että vaikeasti saavutettavana, uhrin mahdollisuudet palauttaa toimijuuttaan ovat suoraan riippuvaisia siitä, millaisia resursseja hänellä on käytettävissään.

Mahdollisen jatkotutkimuksen kannalta olisi kiinnostavaa tarkastella institutionaalisen tuen puutteita ja niiden vaikutuksia uhrien toipumiseen. Esimerkiksi sosiaalisen verkoston laajuus ja monimuotoisuus ovat osoittautuneet suojaavammiksi tekijöiksi PTSD:tä vastaan kuin pelkkä kokemus vahvasta sosiaalisesta tuesta (Platt, Keyes & Koenen 2014). Tätä voidaan soveltaa vahvistavana käsityksenä siitä, että uhrin lähipiiri, oma sisäinen voima ja institutionaalinen tuki muodostavat yhdessä toipumista kannattelevan kokonaisuuden. Laajan ja monimuotoisen tukiverkoston mahdollistaminen uhreille on siten erityisen tärkeää, sillä se ei ainoastaan lisää suojaa traumaperäisiä oireita vastaan, vaan myös vahvistaa uhrin toimijuutta ja kykyä rakentaa elämänsä uudelleen.

Lähteet

- Amnesty International Suomen osasto. (2019). *Oikeuksien arpapeli: Naisiin kohdistuvat raiskausrikokset ja uhrin oikeuksien toteutuminen Suomessa*. Amnesty International. https://www.amnesty.fi/app/uploads/2021/03/oikeuksien-arpapeli_final.pdf
- Beichner, D. (2014). *Sex crimes*. Teoksessa **The Encyclopedia of Criminology and Criminal Justice**. Wiley Blackwell.
- Bell, S. C., Wolff, L. A., & Skolnick, M. (2023). Female victims of acquaintance rape in college: Incidence and effects of encounters with perpetrators. *Journal of American College Health*.
- Bower, L. J. (2026). 'Victim-Survivor': *Our imperfect alternative to describing people with lived experience of sexual violence? A feminist symbolic interactionist analysis, considering how ethnicity, gender, and disability interact with language choice*. *Violence Against Women*. <https://doi.org/10.1177/10778012251338454>
- Campbell, R., Feeney, H., Fehler-Cabral, G., ym., & Horsford, S. (2017). The national problem of untested sexual assault kits (SAKs): Scope, causes, and future directions for research, policy, and practice. *Trauma, Violence, & Abuse*, 18(4), 434–447.
- Campbell, R., Gregory, K., Goodman-Williams, R., Javorka, M., & Engle, J. (2025). *The prosecution of sexual assault cases with forensic DNA evidence: Survivors' testimony experiences*. *Psychology, Public Policy, and Law*. <https://doi.org/10.1037/law0000453>
- Canan, S. N., Jozkowski, K. N., & Crawford, B. L. (2018). Sexual assault supportive attitudes: Rape myth acceptance and token resistance in Greek and non-Greek college students from two university samples in the United States. *Journal of Interpersonal Violence*, 33(22), 3502–3530.
- Canan, S. N., Jozkowski, K. N., Wiersma-Mosley, J., ym., & Bradley, M. (2020). Validation of the Sexual Experience Survey–Short Form Revised using lesbian, bisexual, and heterosexual women's narratives of sexual violence. *Archives of Sexual Behavior*, 49, 2597–2613.
- Dartnall, E., & Jewkes, R. (2013). Sexual violence against women: The scope of the problem. *Best Practice & Research: Clinical Obstetrics and Gynaecology*, 27(1), 3–13.
- Eurostat. (2025). *Women who have experienced violence by a non-partner, by type of violence*. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gbv_npv_type_custom_20024945/default/bar?lang=en
- Fedina, L., Holmes, J. L., & Backes, B. L. (2018). Campus sexual assault: A systematic review of prevalence research from 2000 to 2015. *Trauma, Violence, & Abuse*, 19(1), 76–93.
- Giddens, A. (1993). *New rules of sociological method: A positive critique of interpretative sociologies* (2nd ed.). Polity Press.
- Granhölm, C., & Svedmark, E. (2016). *Research that hurts: Ethical considerations when studying vulnerable populations online*. Teoksessa **The SAGE handbook of qualitative research ethics**. SAGE. <https://methods.sagepub.com/hnbk/edvol/the-sage-handbook-of-qualitative-research-ethics-srm/chpt/33-research-that-hurts-ethical-considerations-when>

- Hockett, J. M., & Saucier, D. A. (2015). A systematic literature review of “rape victims” versus “rape survivors”: Implications for theory, research, and practice. *Aggression and Violent Behavior, 25*, 1–14
<https://doi.org/10.1016/j.avb.2015.07.003>
- Isotalo, A. (2019). Seurustelusuhdeväkivalta tyttöjen pahoinpitelyistä tehdyissä rikosilmoituksissa. *Nuorisotutkimus, 37* (3–4), 54–68. [Nuorisotutkimus 3 4 2019](https://doi.org/10.1093/ips/olab015)
- Jill A Steans, Telling Stories about Sexual Violence, Victimization, and Agency in Militarized Settings, *International Political Sociology*, Volume 15, Issue 4, December 2021, Pages 522–538,
<https://doi.org/10.1093/ips/olab015>
- Kuurne, K. (2010). *The relational self, the social bond and the dynamics of personal relationships: A sociological analysis* (julkaistu nimellä Kaisa Ketokivi) [Doctoral dissertation, University of Helsinki]. Helda Open Books. <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/3fc1ace8-c164-46f2-b9d6-05e5b03af59e/content>
- Laitinen, M. (2004). *Häväistyt ruumiit, rikotut mielet*. Vastapaino.
- Lambert, S. F., Boyd, R. C., Cammack, N. L., & Ialongo, N. S. (2012). Relationship proximity to victims of witnessed community violence: Associations with adolescent internalizing and externalizing behaviors. *American Journal of Orthopsychiatry, 82*(1), 1–9.
<https://doi.org/10.1111/j.1939-0025.2011.01135.x>
- Lomax, J., & Meyrick, J. (2022). Systematic review: Effectiveness of psychosocial interventions on wellbeing outcomes for adolescent or adult victim/survivors of recent rape or sexual assault. *Journal of Health Psychology, 27*(10), 2322–2336.
- Maddan, S., Pazzani, L., & Chapman, M. L. (2021). *Sex crimes – Victims*. Teoksessa *The Encyclopedia of Research Methods in Criminology and Criminal Justice* (Vol. II, Parts 5–8). Wiley.
- McAllister, P., Vennum, A. & Anders, K.M. “But it didn’t ruin me”: A Feminist Phenomenological Analysis of Trauma and Healing After Intimate Partner Violence. *Contemp Fam Ther* 48, 74–87 (2026). <https://doi.org/10.1007/s10591-025-09743-1>
- McCabe, M. P., & Wauchope, M. (2005). Behavioral characteristics of men accused of rape: Evidence for different types of rapists. *Archives of Sexual Behavior, 34*(2), 241–253.
- Nipuli, S., & Bildjuschkin, K. (2016). *Hoitoketju seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa kokeneen auttamiseksi* (Ohjaus 5/2016). Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos (THL).
<https://www.julkari.fi/server/api/core/bitstreams/b979dff4-df26-4383-9f06-7bd282d2d321/content>
- O’Shea, B., Feicht, R., Brown, M., & Numer, M. (2024). Rethinking sexual violence labels: Exploring the impact of ‘victim’ and ‘survivor’ discourse. *European Journal of Psychotraumatology, 15*(1), 2296329. <https://doi.org/10.1080/20008066.2023.2296329>
- Oikeusministeriö. (2026). *Uusi seksuaalirikoslaki*. Haettu 15.3.2026
<https://oikeusministerio.fi/seksuaalirikoslaki>
- Padmanabhanunni, A., & Edwards, D. (2016). Rape survivors’ experiences of the silent protest: Implications for promoting healing and resilience. *Qualitative Health Research, 26*(11), 1501–1512.
- Parsons, T. (1937). *The structure of social action*. New York: McGraw-Hill.

Platt, J., Keyes, K. M., & Koenen, K. C. (2014). *Size of the social network versus quality of social support: Which is more protective against PTSD? Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*. <https://doi.org/10.1007/s00127-013-0798-4>

Strauss Swanson, C., & Szymanski, D. M. (2020). From pain to power: An exploration of activism, the #MeToo movement, and healing from sexual assault trauma. *Journal of Counseling Psychology*, 67(4), 471–484.

Swartout, K. M., de Heer, B. A., Thompson, M. P., ym., & Brennan, C. L. (2022). A cross-disciplinary review of empirical studies addressing repeat versus time-limited sexual violence perpetration. Teoksessa *Engaging Boys and Men in Sexual Assault Prevention: Theory, Research, and Practice*. Springer.

Tuomi & Sarajärvi (2018) Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Tammi.

Wieberneit, M., Thal, S., Clare, J., et ym., & Tubex, H. (2024). Silenced survivors: A systematic review of the barriers to reporting, investigating, prosecuting, and sentencing of adult female rape and sexual assault. *Trauma, Violence, & Abuse*. Advance online publication.

Yapp, E. J., & Quayle, E. (2018). A systematic review of the association between rape myth acceptance and male-on-female sexual violence. *Aggression and Violent Behavior*, 41, 1–12.

Aineiston lähteet

Vierailija. (2017, 13. heinäkuuta). *Miten olette päässeet yli raiskauksesta?* Vauva.fi-keskustelu. Haettu 7.2.2026 osoitteesta <https://www.vauva.fi/keskustelu/2922673/miten-olette-paasseet-yli-raiskauksesta>

Vierailija. (2015, 31. maaliskuuta). *Miten pääsen tällaisesta raiskauksesta yli? :*'(Vauva.fi-keskustelu. Haettu 7.2.2026 osoitteesta https://www.vauva.fi/keskustelu/4431873/ketju/miten_paasen_tallaisesta_raiskauksesta_yli

Vierailija. (2023, 14. tammikuuta). *Miten toipua raiskauksesta?* Vauva.fi-keskustelu. Haettu 7.2.2026 osoitteesta <https://www.vauva.fi/keskustelu/4966326/miten-toipua-raiskauksesta>

Vierailija. (2020, 15. maaliskuuta). *Pääseekö raiskauksesta ikinä yli?* Vauva.fi-keskustelu. Haettu 7.2.2026 osoitteesta <https://www.vauva.fi/keskustelu/3693664/paaseeko-raiskauksesta-ikina-yli>

Vierailija. (2012, 2. lokakuuta). *Raiskaus, mitä tehdä..* Vauva.fi-keskustelu. Haettu 7.2.2026 osoitteesta https://www.vauva.fi/keskustelu/1100937/ketju/raiskaus_mita_tehda

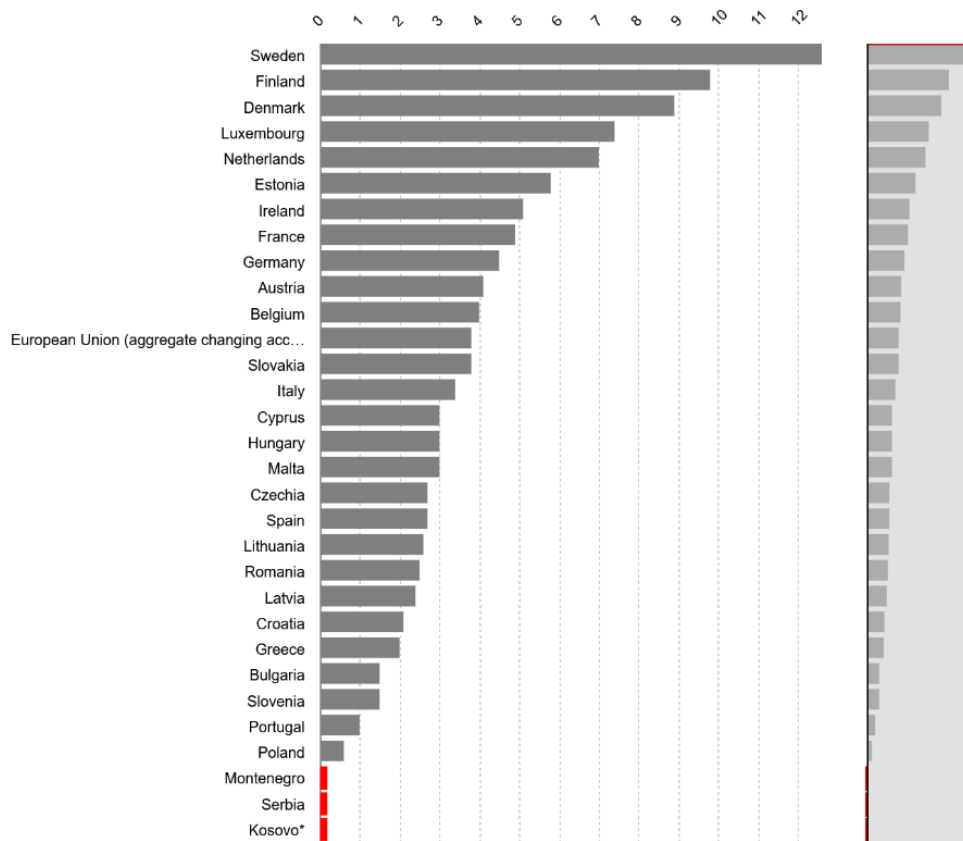
Vierailija. (2018, 26. maaliskuuta). *Parantuuko raiskauksesta henkisesti?* Vauva.fi-keskustelu. Haettu 7.2.2026 osoitteesta <https://www.vauva.fi/keskustelu/3133736/parantuuko-raiskauksesta-henkisesti>

Vierailija. (2016, 19. heinäkuuta). *Mies pani väkisin, miten tästä eteenpäin?* Vauva.fi-keskustelu. Haettu 7.2.2026 osoitteesta <https://www.vauva.fi/keskustelu/2615989/mies-pani-vakisin-miten-tasta-eteenpain>

Liitteet

Liite 1. Eurostat: raportoidut raiskaukset

Disclaimer This graph has been created automatically by ESTAT/EC software according to external user specifications for which EST. General disclaimer of the EC website: https://ec.europa.eu/info/legal-notice_en

Liite 2. Tekoäly

Olen käyttänyt generatiivista tekoälyä opinnäytetyöni laatimisen apuna. Turun kauppakorkeakoulun ohjeistuksen mukaisesti opinnäyteprosessin aikana käyttämieni tekoälytyökalujen ja niiden käytön yksityiskohtainen kuvaus:

Olen käyttänyt Turun yliopiston käyttäjätunnuksilla tekoälyä tiedonhaun tukena käyttämällä Keenious:ta ja Scopus AI:tä. Tämän lisäksi olen käyttänyt Microsoftin Copilot sovellusta kielenhuollon ja lähdeviitteiden merkitsemisen tukena.